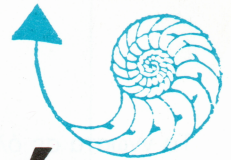

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

η παρέα του μουσείου

Τριμηνιαία Έκδοση του παιδικού τμήματος των Φίλων του Μουσείου Γουλανδρή

ΚΗΠΟΣ ΔΙΟΜΗΔΗ — ΛΑΥΡΙΟ

Όπως πέρσυ για τα Καλάβρυτα, έτσι και φέτος για τις εκδρομές μας στον Κήπο του Διομήδη και στο Λαύριο είχαμε καταπληκτική συμμετοχή με αποτέλεσμα να τις επαναλάβουμε και τις δύο.

Οι εκδρομές μας στον κήπο του Διομήδη έγιναν στις 19 Μαρτίου και στις 2 Απριλίου με θαυμάσιες ξεναγήσεις από τον κ. Γεννάδιο Πρίεμπε και την κ. Δώρα Πετανίδου. Όπως φάνηκε από τη συζήτηση που είχαμε αργότερα με τα παιδιά, οι οικολογικές γνώσεις και οι ευαισθησίες που πήραν από τις δυο αυτές ξεναγήσεις ήταν πολύ περισσότερες απ' ό,τι πιστεύαμε.

Οι εκδρομές του Λαυρίου έγιναν στις 23 Απριλίου και στις 22 Μαΐου με ξεναγήσεις στο χώρο των ανασκαφών των αρχαίων πλυντηρίων στην Αγ. Τριάδα από τους αρχαιολόγους Ευάγγελο και Όλγα Κακαβογιάννη που έχουν ένα ιδιαίτερο ταλέντο να μιλούν στα παιδιά.

Όσοι δεν μπορέσατε να έρθετε μαζί μας είναι δύσκολο να βρείτε το χώρο των ανασκαφών, είναι όμως εύκολο να βρείτε το Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου με τα θαυμάσια ορυκτά, που στεγάζεται σ' ένα χαριτωμένο κτίριο βιομηχανικής αρχιτεκτονικής. Μάλιστα, αν είστε τυχεροί, μπορείτε να βρείτε εκεί τον κ. Ν. Βουρλάκο που θα σάς λύσει όσες απορίες έχετε. Εμείς ήμασταν τυχεροί, γιατί, εκτός από την ξεναγήση, εκείνος μας βοήθησε και σε όλη τη διοργάνωση της εκδρομής.

A. K-M

Ο κ. Ε. Κακαβογιάννης μας ξεναγεί με υπομονή στο Λαύριο.

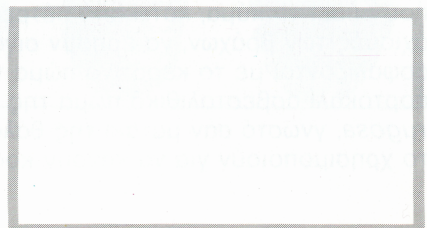

Από τη 2η επίσκεψη στον κήπο Διομήδη στις 2 Απριλίου.

— Μετά τις ξεναγήσεις πήγαμε στην περιοχή «Χάος» όπου βρήκαμε τον τραυματισμένο τσαλαπετεινό της φωτογραφίας.

ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ Β'

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ (Πρόεδρος)
Τυπώνεται στο τυπογραφείο του κ. Δημήτρη Κολλαμπά, Σαρή 40, Θησείο.
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη των «Φίλων».

Κοχύλια, κοχύλια, κοχύλια...

Τα γνωστά σε όλους μας κοχύλια τα φτιάχνουν ζώα που λέγονται Μαλάκια, για να προστατέψουν το μαλακό σώμα τους.

Τα Μαλάκια αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες συνομοταξίες του ζωικού βασιλείου και περιλαμβάνουν τις παρακάτω ομοταξίες: Απλακοφόρα, Μονοπλακοφόρα, Πολυπλακοφόρα, Γαστερόποδα, Σκαφόποδα, Δίθυρα, Κεφαλόποδα.

Σήμερα γνωρίζουμε περισσότερα από 100.000 είδη. Εμφανίστηκαν κατά τον Παλαιοζωικό αιώνα, τουλάχιστον πριν από 500 εκατομμύρια χρόνια. Από τα είδη που δεν ζουν σήμερα οι πιο γνωστοί αντιπρόσωποι είναι οι Αμμωνίτες και οι Ιππουρίτες που εξαφανίστηκαν στο τέλος του Μεσοζωικού πριν από 65 εκατ. χρόνια.

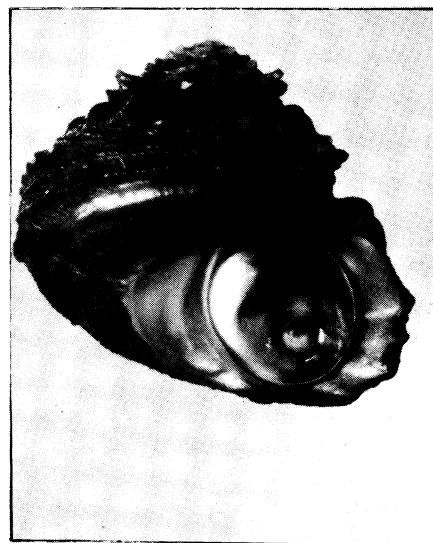
Τα περισσότερα Μαλάκια έχουν εξωτερικό όστρακο (π.χ. σαλιγκάρια), άλλα πάλι έχουν εσωτερικό (οι σουπιές) και άλλα δεν έχουν καθόλου (χταπόδι). Η βασική σύστασή του είναι ασβεστίτης ή αραγωνίτης και κοχχιολίνη. Κάτω από το περίοστρακο, που είναι σαν μεμβράνη, βελούδο ή θυσσανωτό έχει το πρισματικό στρώμα, και το εσωτερικό που μπορεί να είναι μαργαριτώδες με ωραίους ιριδισμούς.

Η ποικιλοχρωμία και η ποικιλομορφία που τα διακρίνει αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για γλύπτες, αρχιτέκτονες, ζωγράφους. Ο άνθρωπος από τα πολύ παλιά χρόνια χρησιμοποίησε τα κοχύλια για την κατασκευή κοσμημάτων, για την παραγωγή της πορφύρας ή ως νομίσματα. Ορισμένα είδη, όπως το *Pinctada margaritifera*, όταν εισχωρήσει ένα ξένο σώμα, με τις εκκρίσεις του μανδύα τους σχηματίζουν τα πολύτιμα μαργαριτάρια.

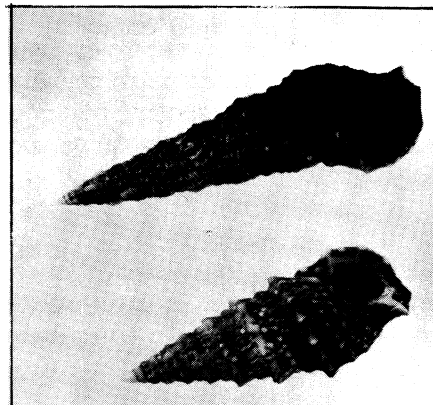
Το μαλακό τους σώμα, αποτελείται συνήθως από την περιοχή του κεφαλιού, το μυώδες πόδι, τη μανδουακή κοιλότητα και τον σπλαχνικό σάκο. Το σώμα σκεπάζεται από τον μανδύα, ο οποίος εκκρίνει το όστρακο.

Τα Μαλάκια ζουν στην ξηρά, στα γλυκά νερά, τα περισσότερα όμως είναι θαλάσσια. Βρίσκονται σε όλα τα βάθη από την ακτή μέχρι τα πολύ βαθιά νερά, ανάμεσα στα φύκια, πάνω στους βράχους, βαθιά χωμένα μέσα στην άμμο. Άλλα έρπουν όπως οι τροχοί, άλλα κολυμπούν, όπως τα κτένια, και άλλα ζουν προσκολλημένα με τη βύσσο τους στο υπόστρωμα όπως τα μύδια.

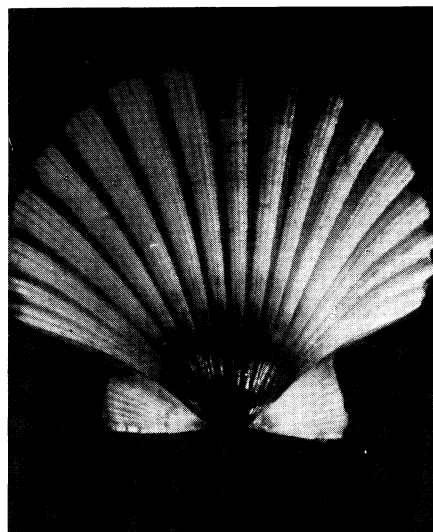
Η ομοταξία που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αριθμό ειδών είναι τα Γαστερόποδα, 80.000 είδη, που σέρνονται κοιλιακά με το πόδι τους και έχουν όστρακο κωνικό, σφαιρικό, πυργωτό συνήθως με ελιγμούς. Όλοι έχουμε δει τους τροχούς εκεί που σπάει το κύμα, κάτω από πέτρες ή στις σχισμές των βράχων, να έρπουν σιγά-σιγά και να ασφαρίζονται με το κεράτινο πώμα τους. Το ωραίο πορτοκαλί ασβεστολιθικό πώμα της *Astraea rugosa*, γνωστό σαν ματάκι της θάλασσας (φωτ. 1) το χρησιμοποιούν για να κάνουν κοσμήματα. Πολύ

Το ματάκι της θάλασσας
(*arstraea rugosa*)

Κερίθια
(*Cerithium vulgatum Bruguiere*)

Κτένι του Αγίου Ιακώβου
(*Pecten jacobaeus*) (Linne)

κοινά κοχύλια είναι οι πεταλλίδες, που ζουν γερά κολλημένες στα βράχια, οι αλιώτιδες, τα αυτάκια της θάλασσας, οι γουρουνίτσες ή Κυπραίες. Ό,τι και να πούμε για τους Πορφυρίτες θα είναι λίγο. Όλοι έχουμε ακούσει για την πορφύρα τη χρωστική που έβαφε τις αυτοκρατορικές ενδυμασίες. Μήπως λιγότερο γνωστοί είναι οι Τρίτωνες, οι μπουρούδες των ψαράδων; Το όνομά τους το πήραν από τους αρχαίους θεούς της θάλασσας, τους Τρίτωνες, που χρησιμοποιούσαν αυτά τα κοχύλια σαν σάλπιγγα για να φωνάζουν μακριά. Συχνά βρίσκουμε τα κερίθια (φωτ. 2) με το πυργωτό όστρακό τους και πιο σπάνια τις μοβ ανθίνες, τα αρμενιστάρια όπως τα λένε.

Τα Δίθυρα, μια άλλη ομοταξία με 25.000 είδη περίπου, ζουν συνήθως χωμένα στην άμμο. Έχουν όστρακο που αποτελείται από 2 θυρίδες. Όλοι γνωρίζουμε τα μύδια που κολλούν με τη βύσσο τους πάνω στους βράχους. Οι πίννες, από τα μεγαλύτερα δίθυρα της Μεσογείου, ζουν με το τριγωνικό τους όστρακο χωμένο στην άμμο και κολλημένο στις πέτρες με τα μακριά νήματα της βύσσου, τα γνωστά μετάξια της θάλασσας.

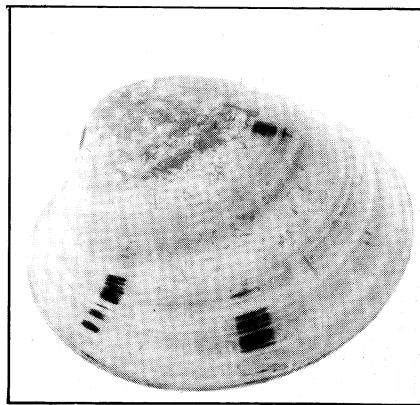
Συχνά συναντάμε τα κτένια της οικογένειας Pectinidae (φωτ. 3), με την τεράστια ποικιλία χρωμάτων, τις γυαλιστερές (φωτ. 4), τους καρδίτες ενώ πιο σπάνια το ισοκάρδιο με την τέλεια συμμετρία του. Στα Δίθυρα ανήκουν και οι σωλήνες τα δολώματα, τα κυδώνια (φωτ. 5), οι σπόνδυλοι με το εντυπωσιακό κλείσιμο των θυρίδων τους και το βαθυκόκκινο χρώμα τους και πολλά άλλα που εκτίθενται στις βιτρίνες του Μουσείου Γουλανδρή.

Στα Κεφαλόποδα θα μπορούσαμε να σταθούμε λίγο περισσότερο, αν μας επέτρεπαν οι άλλες ομοταξίες, γιατί θεωρούνται τα πιο εξελιγμένα μαλάκια, με μάτια τέλεια, εγκέφαλο κ.τ.λ. Είναι θαλάσσια, σαρκοφάγα και φτάνουν τα 700 είδη. Εξωτερικό όστρακο, βασικά, δεν έχουν, αν εξαιρέσουμε τον Ναυτίλο που τόσα γράφτηκαν γι' αυτόν σε προηγούμενο τεύχος, ενώ ορισμένα είδη, όπως η σουπιά, έχουν εσωτερικό. Ο θηλυκός Αργοναύτης, και μόνο ο θηλυκός, φτιάχνει το λευκό σαν χαρτί όστρακό του, θήκη όπου βάζει τα αυγά του.

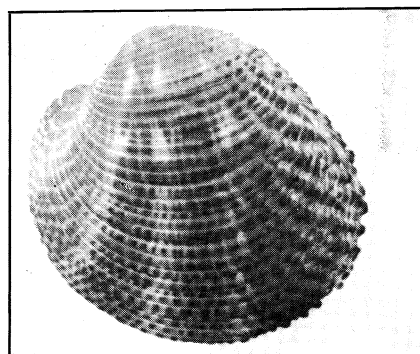
Στα Πολυπλακοφόρα, 600 είδη, ανήκουν οι χιτώνες (φωτ. 6) με το ιδιόμορφο όστρακό τους που αποτελείται από 8 ασβεστολιθικές πλάκες. Τα Σκαφόποδα, είναι αυτά που σκάβουν με το πόδι τους την άμμο όπου ζουν χωμένα, τα λένε και πίπες ή χαυλιόδοντες. Εδώ ανήκουν 350 είδη με

Dentalium από τα Σκαφόποδα

Callista Chione (Linne)
Γυαλιστερές

Κυδώνια
Venus verrucosa (Linne)

πιο γνωστό το γένος *Dentalium* (φωτ. 7). Ζουν στα ρηχά νερά αλλά κυρίως σε μεγάλα βάθη.

Τα Απλακοφόρα, 250 είδη, είναι μαλάκια που το σώμα τους είναι επίμηκες γυμνό, σαν σκουληκι. Αντί για όστρακο φέρουν ασβεστολιθικές βελόνες.

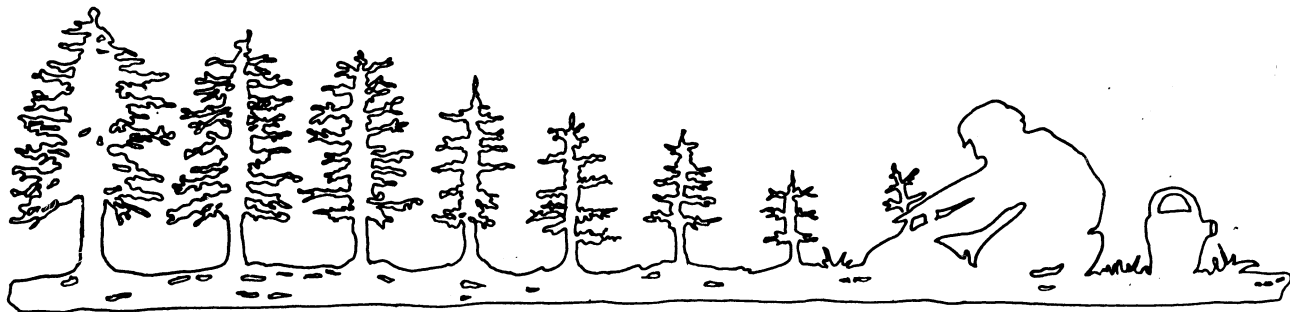
Τέλος, τα Μονοπλακοφόρα είναι πρωτόγονοι οργανισμοί που έδωσαν αφορμή για πολλές συζητήσεις σχετικά με την προέλευση των μαλακίων. Εδώ ανήκει η *Neoplina* (περίπου 10 είδη) που ήταν γνωστή μόνο σαν απολίθωμα και βρέθηκε ξανά το 1957 από Δανούς εξερευνητές στα δυτικά της Costa-Rica.

Θα μπορούσαμε να πούμε πάρα πολλά γι' αυτόν τον όμορφο κόσμο των κοχυλιών που δυστυχώς η μόλυνση του περιβάλλοντος διαταράσσει κάθε μέρα και περισσότερο. Ίσως κάποια άλλη φορά μας δοθεί η ευκαιρία να πούμε και άλλα.

Εύη Βαρδαλά - Θεοδώρου
Φυσιογνώστρια

Οι χιτώνες

Ευχάριστες συνεργασίες των παιδιών της Παρέας μας.

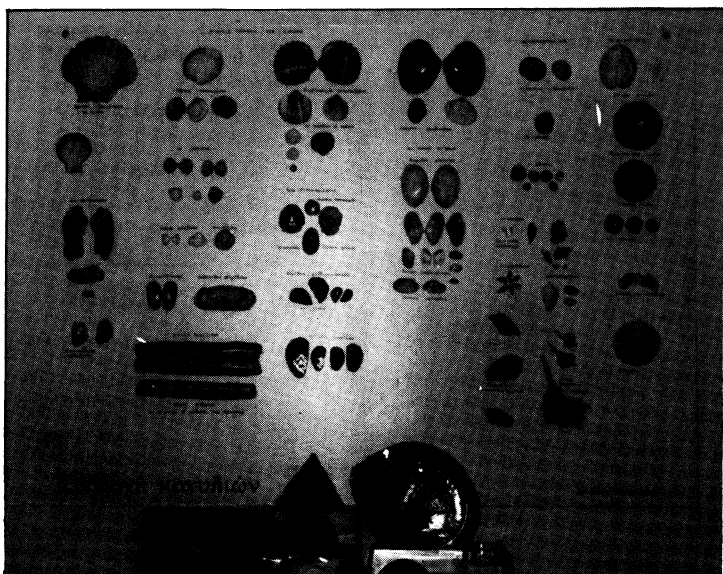
★ Πριν από καιρό είχαμε δημοσιεύσει στην εφημερίδουλα μας μια συνέντευξη μ' ένα Ναυτίλο. Ο Δημήτρης Μιχαήλ (Δ' Δημοτικού) αποφάσισε κι εκείνος με τη σειρά του να πάρει συνέντευξη από ένα στεγόσαυρο. «Οποιαδήποτε ομοιότητα με στέγη σπιτιού είναι άσχετη», γράφει με χιούμορ.

★ Με χιούμορ εκθέτει και ο Ανδρέας Ζαφειράτος (Δ' Δημοτικού) την ιστορία που του διηγήθηκε ένας αστακός από τη βιτρίνα του Μουσείου, για περασμένα μεγαλεία και για τα όσα τραβούσε από τη γυναίκα του που την «τραβούσαν» τα μαργαριτάρια. Αχ'. Ακόμα και οι θηλυκές ψαρίνες έχουν πάθος για τα κοσμήματα.

★ Γεμάτο λύπη και ατράνταχτα επιχειρήματα είναι το γράμμα που έστειλαν τα παιδιά της Δ' Δημοτικού του σχολείου Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου στις εφημερίδες (μια φωτοτυπία και σ' εμάς) για τη διάσωση της αρκούδας. Το κείμενό τους συνοδεύεται και από σκίτσα, που μέσα από την ειλικρίνεια και την αφέλεια της γραμμής τους, καυτηριάζουν τους «μεγάλους» για τα «θαυμαστά» έργα τους.

★ Ο Γιώργος Παπαδόπουλος μας έστειλε την έκθεση που έγραψε μετά από την επίσκεψη του σχολείου του στο Μουσείο Γουλανδρή. «Μπροστά μου απλωνόταν ο κόσμος της φύσης» γράφει συνεπαρμένος κι εντυπωσιασμένος με όσα είδε.

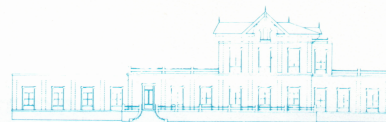
★ Ο τακτικός φίλος μας, ο Στέφανος Σερέφογλου, μας έστειλε φωτογραφημένη τη συλλογή των κοχυλιών του. Τη δημοσιεύουμε για να θαυμάσετε όλοι την άψογη δουλειά του.

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν
Αγγελική Βαρελλά
Άννα Κρεμέζη-Μαργαριτούλη
Λέλη Κυριακοπούλου
Έλλη Λαιμού
Την επιστημονική θεώρηση των κειμένων
επιμελήθηκε ο Σταύρος Ρίζος.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ

Τριμηνιαία εκδόση των φίλων
του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Τεύχος 12, Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος '88

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑ (7 - 8 ΜΑΪΟΥ 1988)

Χαρακτηριστικά στιγμιότυπα γραμμένα από τον
Δάνη Παυλίδη

...Επισκεφτόμαστε το αρχαιολογικό Μουσείο της
Ερέτριας, όπου μας κάνουν εντύπωση οι διάφοροι
θησαυροί και ιδιαίτερα 3 αθηναϊκοί αμφορείς, που
δίνονταν σαν βραβείο στους νικητές των
παναθηναϊκών αγώνων. Επισκεφτήκαμε και το χώρο
του αρχαίου θεάτρου....

Στο εργοτάξιο της ΛΑΡΚΟ στην Τριάδα ο κ.
Χριστόπουλος μάς εξήγησε τη διάταξη των
πετρωμάτων στα ορυχεία και μας ανέπτυξε πώς
γίνεται η εξόρυξη του μεταλλεύματος (νικέλιο)....

Πολύ ενδιαφέρουσα η παλιохριστιανική εκκλησία
της Αγίας Παρασκευής στη Χαλκίδα, μνημείο
βυζαντινής εποχής με πλούσιο γλυπτό διάκοσμο

υψικόρυφα γοθτικά τόξα και άλλα κοσμήματα... Η
θέα από το φρούριο ΚΑΡΑΜΠΑΜΠΑ (κάστρο
Κάνηθος) που βρίσκεται στη βοιωτική ακτή,
θαυμάσια προς όλες τις κατευθύνσεις της
Χαλκίδας....

Η Κυριακή (8/5) ήταν αφιερωμένη στο μικτό
δάσος του ορεινού όγκου της Δίρφης (με
υψόμετρο κορυφής (1.700 μ.) από έλατα, οξιές,
καστανιές, βελανιδιές και πεύκα... Στη Στενή
κατακόρυφοι βράχοι πάνω από τα κεφάλια μας και
κάτω στα πόδια μας γάργαρο νερά κυλούσαν στο
ρέμα που διασχίζει την κωμόπολη... Στο καταφύγιο
του Ορειβατικού (υψ. 1.100 μ.) ο κ. Κ. Πινάτσας,
γεωπόνος, μας ξενάγησε ακούραστος στην πορεία
μιας περίπου ώρας στο βουνό... Το απόγευμα στο
λαογραφικό μουσείο της Χαλκίδας μάς ξενάγησε
ο κ. Θεοδώρου που μας έδειξε παλιές
φωτογραφίες της και μίλησε για το παρελθόν της.

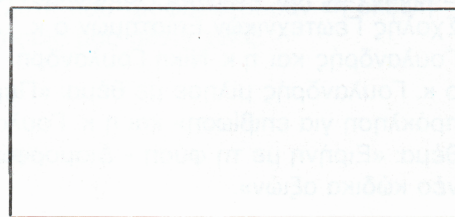

Η μεσογειακή Φώκια *Monachus monachus*

Φωτογραφία Αλίκη Πάνου

ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ Β'

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ (Πρόεδρος)
Τυπώνεται στο τυπογραφείο του κ. Δημήτρη Κολλαμπά, Σαρή 40, Θησείο.
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη των «Φίλων».

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Μετά την έκθεση του Ζαπείου ο αριθμός των επισκεπτών του Μουσείου είναι ιδιαίτερα αυξημένος, σε σημείο που με δυσκολία να τηρούνται οι προτεραιότητες στα σχολεία και να έχουν αυξηθεί τα αιτήματα για πληροφόρηση και βοήθεια από όλους τους νομούς της χώρας.

Η έκθεση «Παιώνιες της Ελλάδος» του Μουσείου Γουλανδρή γνώρισε δυο σημαντικές παρουσιάσεις: Στο Βοτανικό Κήπο του Σικάγου και στο Λονδίνο. Η περιοδεία στην Αμερική έγινε υπό την αιγίδα του Μουσείου Smithsonian σε 14 Μουσεία και επανήλθε στην Ευρώπη, στο Βρετανικό Μουσείο, όπου αποτέλεσε μεγάλο καλλιτεχνικό γεγονός (23.2 - 17.4.88).

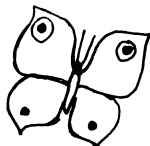
Η έκθεση του Ζαπείου για το δάσος βρίσκεται ήδη σε κεντρικό περίπτερο της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης, όπου θα παραμείνει μέχρι τις 26.6.1988. Μετά θα αποτελέσει το μόνιμο μουσείο δάσους του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Σχετικά με την έκθεση αυτή είναι χρέος μας να αναφέρουμε τη συμβολή για πρώτη φορά ιδιωτικών φορέων όπως: της INTERAMERIKAN, της AMERIKAN EXPRESS, της CITY BANK, της Εταιρείας Ιωάννου-Παράσκευαϊδη, της Εταιρίας SHELMAN. Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Βιέννης πρόσφερε επί δανεισμώ μια σειρά από σπάνια ζώα του δάσους και η εταιρεία διεθνών μεταφορών INTERDEAN με πρόεδρο τον Έλληνα κ. Αναστασάκο τη δωρεάν μεταφορά τους. Ήδη η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Γερμανίας προσφέρει μια οικογένεια μεγάλων ελαφιών για τη μόνιμη εγκατάστασή τους στο Μουσείο.

Η έκθεση των υγροτόπων κυκλοφόρησε σε διάφορες πόλεις, όπως: Κιλκίς, Πέλλα, Φλώρινα, Καστοριά, Κοζάνη, Γρεβενά, Τρίκαλα, Καρδίτσα, Λάρισα, Καρπενήσι, και υπάρχει ολόκληρος κατάλογος πόλεων που έχουν εγγραφεί για να τους σταλεί. Την έκθεση κινεί το Υπουργείο Γεωργίας.

Το έργο του Μουσείου και η πανελλήνια προβολή του έχει γίνει αιτία ώστε διάφοροι οργανισμοί να ζητούν τη συνεργασία του για εκδόσεις ημερολογίων και άλλων εντύπων. Η ΕΚΟ εξέδωσε εφέτος ένα ημερολόγιο αφιερωμένο στα ελληνικά κοχύλια. Επίσης το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο αφιέρωσε το ημερολόγιό του στα ελληνικά δάση και η Ολυμπιακή Αεροπορία δημοσιεύει σε κάθε τεύχος της άρθρα σχετικά με κάποια περιοχή της χώρας μας που παρουσιάζει ιδιαίτερο βιολογικό ενδιαφέρον.

Στις 2.6.1988 αναγορεύτηκαν επίτιμοι διδάκτορες στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος της Σχολής Γεωτεχνικών Επιστημών ο κ. Άγγελος Γουλανδρής και η κ. Νίκη Γουλανδρή. Την ίδια μέρα ο κ. Γουλανδρής μίλησε με θέμα: «Περιβάλλον, πρόκληση για επιβίωση» και η κ. Γουλανδρή με θέμα: «Ειρήνη με τη φύση - Διαμορφώνοντας έναν νέο κώδικα αξιών».

Ο κ. Άγγελος και η κ. Νίκη Γουλανδρή με ορισμένους συνεργάτες τους, μετά την τελετή της απονομής.

Απόσπασμα από το λόγο του κ. Αγγ. Γουλανδρή

Η Χώρα μας, παρ' όλη την ιστορική της φθορά, κομμάτι και αυτή της Μεσογείου, είχε την ευλογία μιας προνομιούχου γεωγραφικής θέσης και ενός απaráμιλλου φυσικού πλούτου. Είχε τον τίτλο μιας μοναδικής σε ομορφιά μεσογειακής χώρας, μέχρι τις αρχές του αιώνα.

Η μοίρα της όμως είναι κοινή με την μοίρα των άλλων Μεσογειακών χωρών. Και η δράση των κατοίκων της, όχι των ξένων αλλά των Ελλήνων, την φθείρει συνεχώς, ώστε σήμερα, σοβαρά υποβαθμισμένη στα δάση, στις ακτές, στις λίμνες και στα ποτάμια της, να κινδυνεύει από την δική μας απληστία και τη λεγόμενη ανάπτυξη.

Κανένα μυθολογικό είδωλο, κανένας χώρος λατρείας, κανένα πολιτιστικό ή φυσικό μνημείο δεν στάθηκε εμπόδιο στην εισβολή μιας ανεξέλεγκτης τεχνολογίας και του ατομικού οικονομικού συμφέροντος.

Εκμεταλλευόμεθα ληστρικά τους φυσικούς μας πόρους, αδιαφορώντας για το μέλλον, υπονομεύοντας την ζωή των παιδιών μας και την επιβίωση της ελληνικής φύσης.

Δύο είναι τα γεγονότα που μου δίνουν αισιοδοξία μέσα στο αδιέξοδο που έχει περιέλθει η τεχνοκρατούμενη εποχή μας. Το πρώτο το φέρνω μαζί μου από το Μουσείο και είναι το ξύπνημα της συνείδησης των παιδιών. Το δεύτερο το συνάντησα στο χώρο σας; μοιάζει σαν να αλλάζουν οι καιροί, σαν να πλαταίνουν οι ορίζοντες.

Απόσπασμα από το λόγο της κ. Νίκης Γουλανδρή

Πρέπει να βαδίσουμε προς ένα νέο τρόπο σκέψης και δράσης, σε μια νέα φιλοσοφία επιστροφής στη Φύση που θα περιλαμβάνει τον Άνθρωπο και τη Φύση σε μια ενιαία οντολογική ταξινόμηση: στην Ειρήνη με τη Φύση.

Η παιδεία που δέχεται ο σύγχρονος άνθρωπος τον έχει απομακρύνει από τις ανθρωπιστικές αξίες που θα τον συγκρατούσαν σε σχέση ισορροπίας τόσο με τον εσωτερικό του κόσμο όσο και με το περιβάλλον του.

Μόνο η επιστροφή σε μια παιδεία που να βασίζεται σε μια νέα φιλοσοφία ζωής με πρότυπο την τάξη και οικονομία της φύσης θα δώσει ξανά το μέγα μάθημα στον άνθρωπο να ζήσει «ακολουθώντας τη φύσει».

Μόνο ένα νέο εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να οδηγήσει τους νέους σε ένα νέο ηθικό νόμο, στην αλλαγή της κλίμακας αξιών και να δημιουργήσει υπεύθυνους πολίτες, με πνεύμα οικουμενικό.

Αρνούμαι να πιστέψω ότι και εμείς οι μεγαλύτεροι σβήσαμε από τις μνήμες μας το άρωμα του θυμαριού, τη φωνή του αηδονιού, τη μουσταγωγία του δάσους και ακόμα ότι ξεχάσαμε τους στίχους των ποιητών μας από τον Όμηρο μέχρι τον Ελύτη που τροφοδοτούσαν τη σκέψη και τις αισθήσεις μας μέχρι χθες.

Ένας σύντομος απολογισμός του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 1987

Το 1987 ήταν μια ακόμα δημιουργική χρονιά για το Σωματείο μας.

Το σημαντικότερο γεγονός του 1987 ήταν η Έκθεση που οργάνωσε το Μουσείο στο Ζάππειο, με την ευκαιρία του Ευρωπαϊκού Έτους Περιβάλλοντος. Στην οργάνωσή της συνεργάστηκαν το «Διεθνές Ταμείο για την προστασία της Φύσης και των Φυσικών Πόρων», το Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης και το Υπουργείο Γεωργίας. Η Έκθεση διήρκεσε από τις 15.1.1987 ως τις 17.1.1988 και οι ΦΙΛΟΙ συνέβαλαν σημαντικά χάρη στην εθελοντική προσφορά εργασίας από μέλη και από γονείς του παιδικού τμήματος.

Ορισμένα στοιχεία για τα Μέλη:

Μέσα στο 1987 γράφτηκαν 81 νέα μέλη. Έτσι, τα μέλη του Σωματείου έφτασαν στα τέλη του 1987 τα 551, ενώ τα μέλη του παιδικού Τμήματος τα 642.

Στις 9.1.1987 οι ΦΙΛΟΙ έκοψαν βασιλόπιτα προς τιμή του προσωπικού του Μουσείου και

Στις 30.1.1987 για τα μέλη του Σωματείου.

Στις 23.2.1987 ο προϊστάμενος του Τμήματος Υποθαλάσσιας Γεωλογίας του ΙΓΜΕ Δρ. Κ.

Περισσοράτης έδωσε διάλεξη στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κηφισιάς με τίτλο: «Γεωλογία του θαλάσσιου βυθού και των υποστρωμάτων του».

Στις 23.3.1987 έγινε η τακτική ετήσια Γενική Συνέλευση των Μελών και αμέσως μετά ο κ. Έλμουτ Μπάουμαν, έδωσε διάλεξη με θέμα: «Βότανα του Διοσκουρίδη».

Στις 9.5.1987 μικροί και μεγάλοι ΦΙΛΟΙ πήγαν εκδρομή στην πηγή Γκούρα της Πάρνηθας.

Ξεναγός ο γεωπόνος κ. Κ. Πινάτσης.

Η μεγάλη εκδρομή του 1987 έγινε στη Σάμο από 22-25.5.1987. Ξεναγός ο παλαιοντολόγος Δρ. Γιώργος Θεοδώρου.

Στις 6 και στις 13 Ιουνίου έγιναν δύο εκδρομές του παιδικού τμήματος στην κοιλάδα του Βουραϊκού ποταμού και στα Καλάβρυτα. Ξεναγοί οι κ.κ. Χατζηρβασάνης και Ρίζος αντίστοιχα.

Στις 10.10.1987 έγινε η εκδρομή στην περιοχή Παλιοβούνα, στα Γεράνεια Όρη. Ξεναγός ο γεωπόνος κ. Κ. Πινάτσης.

Στις 7.11.1987 έγινε η εκδρομή στο χιονισμένο μονοπάτι της Πάρνηθας που οδηγεί στην πηγή Σκίπιζα. Ξεναγός ο εντομολόγος κ. Ν. Εμμανουήλ.

Στις 19.12.1987 το παιδικό τμήμα επισκέφθηκε την έκθεση του Μουσείου στο Ζάππειο. Ξεναγός ο δασολόγος κ. Γιάννης Πεταμίδης.

Ορισμένα στοιχεία για τις εκδόσεις.

Κυκλοφόρησαν τρία ακόμη φύλλα της Παρέας για τα παιδιά-μέλη του παιδικού τμήματος. Τον Ιανουάριο και τον Απρίλιο του 87 κυκλοφόρησαν δύο ακόμη φύλλα των «Ειδήσεων» του εντύπου των μεγάλων μελών. Οι «Ειδήσεις» συντάχθηκαν και εκδόθηκαν με την επιμέλεια της Γραμματείας των «Φίλων». Εκτός από την παραπάνω έκδοση, υπάρχει και η έκδοση «ΕΙΔΗΣΕΙΣ» που εκδίδεται από 7 Συλλόγους και Οργανισμούς Περιβαλλοντολογικού ενδιαφέροντος και αποστέλλεται κάθε μήνα δωρεάν.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι η Ελλάδα είναι πια πλήρες μέλος της «Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Φίλων των Μουσείων». Προηγήθηκε η δημιουργία της «Ελληνικής Ομοσπονδίας Φίλων των Μουσείων», στην οποία συμμετέχουν τα εξής Μουσεία: 1) Το Μουσείο Μπενάκη, 2) Η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, 3) Το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας, 4) Το Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, 5) Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσ/νίκης, 6) Το Μουσείο Καζαντζάκη, 7) Το Πολεμικό Μουσείο, 8) Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και 9) το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή.